

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-572/2016

Instanța de fond: Judecătoria Bălți

Judecător: M.Cojocaru

D E C I Z I E

ÎN NUMELE LEGII

16 noiembrie anul 2016
municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Avînd în componența sa:

Președintele ședinței de judecată	Rotaru Ala
Judecătorii:	Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru
Grefier	Simionica Oxana

Cu participarea:

Procurorului Prisacari Lilia

Avocatului Lichii Iana

Părții vătămate xxx

A judecat în ordine de apel în ședință publică apelul declarat de către partea vătămată xxx împotriva sentinței Judecătoria Bălți din 28.03.2016 în cauza penală privind învinuirea lui xxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.c CP RM, conform căreia

xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în satul xxx raionul xxx, cetățean al Republicii Moldova, de naționalitate moldovean, studii medii incomplete, supus serviciului militar, starea familială - celibatar, neangajat în câmpul muncii, fără antecedente penale

A fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.c CP RM, prin aplicarea art.364/1 al.8 CPP RM cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2/doi/ ani.

În baza art.90 CP RM, executarea pedepsei aplicate față de xxx a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1/un/ an.

A acțiunea civilă înaintată de către xxx s-a admis parțial, cu încasarea din contul lui xxx în beneficiul lui xxx prejudiciul material în sumă de 600/șase sute/ euro.

A fost respinsă cererea înaintată de către xxx față de xxx privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000/cinci mii/ lei.

Măsura preventivă – obligațiunea de a nu părăsi țara a fost menținută pînă la intrarea sentinței în vigoare.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de fond: 16.10.2015-28.03.2016.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de apel: 18.04.2016-XXXXXXXXXX.

Procedura de citare legală executată.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în ședință, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți -

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut, că xxx, la 07.12.2014 aproximativ la orele 17.00, aflîndu-se în mun.xxx în salonul automobilului ce aparține cet.xxx, care a staționat pe strada xxx, în regiunea imobilului nr.xx,

acționând cu intenția îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, convingându-o pe cet.xxx că mama sa se află în stare gravă de sănătate, folosindu-se de faptul că cet.xxx avea încredere în el, ca rezultat a relațiilor apropiate între ei, sub pretextul necesității achitării urgente a intervenției chirurgicale a mamei sale în orașul Moscova Federația Rusă, fraudulos a primit de la cet.xxx bani în sumă de 600 euro, echivalentul sumei de 11202 lei, care i-a cheltuit în scopuri personale, astfel cauzându-i părții vătămate cet.xxx o daună materială în proporții considerabilă în sumă de 11202 lei.

Cauza penală a fost examinată conform art.364/1 CPP RM în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În termen sentința a fost atacată cu apel de partea vătămată xxx, care în motivare invocă, că nu este de acord cu faptul respingerii capătului de cerere privind încasarea prejudiciului moral, din următoarele considerente:

-instanța de fond nu a luat în considerație faptele invocate de către ea și anume, că prin acțiunile culpabile ale părții i s-au cauzat pe lângă prejudiciu material și prejudiciu moral, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare, ținând seama de împrejurările în care s-a produs infracțiunea și prin consecințele acesteia. Or, prejudiciu efectiv constă în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințe psihice determinate de rănirea, mutilarea, desfigurarea, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și de orice suferințe psihice similare,

-în urma producerii infracțiunii, luând în considerație, că banii pe care i-a împrumutat părții, ea la rîndul său, i-a luat cu împrumut de la altă persoană, a suferit retrăiri - frică și stare de stres, neavînd de unde restitui suma împrumutată și neaflîndu-și locul amintindu-și de modul grosolan în care a fost înșelată, crezînd, că ajută o persoană care e în stare gravă,

-mai mult ca atît, încercînd toate metodele de soluționare extrajudiciară a litigiului a fost nevoită să se adreseze de trei ori cu cereri către Procuratură, Inspectoratul de Poliție Bălți și Poliția Criminală, a trecut prin momente de disconfort psihic și rușine fiind nevoită să se prezinte în fața acestora, să dea explicații acestor organe, să insiste la examinarea cererilor, apoi la examinarea repetată a acestora, ceea ce i-a produs stare de stres de fiecare dată,

-totodată în legătură cu transmiterea banilor inculpatului a fost rănită și înjosită, lezîndu-se onoarea și demnitatea în fața colegilor de serviciu de către mama inculpatului - xxx care a vizitat-o la serviciu, fapt despre care a fost depusă o plîngere către Comisariatul de Politie Bălți (se anexează la materialele cauzei),

-pînă la urmă din motivul retrăirilor a devenit nervoasă, suferind de dureri de cap și de cord, fapt ce a determinat-o să se adreseze medicilor specialiști, menționează că procedura de inițiere a dosarului penal pe faptele săvîrșite de către inculpat a fost una anevoioasă și îndelungată, ceea ce nu s-a luat în considerație de Judecătoria Bălți, invocînd că extrasele medicale prezentate nu reflectă perioada cînd a avut loc fapta. Or, la momentul transmiterii banilor ea era sigură că transmite banii pentru tratamentul mamei inculpatului, iar suferințele ei au început din momentul, cînd și-a dat seama că a fost înșelată, încercînd prin diferite metode legale să demonstreze acest fapt, fiind nevoită să trăiască perioade grele, adresîndu-se prin diverse instanțe,

-în practica judiciară, daunele morale se stabilesc prin apreciere - în raport cu consecințele negative suferite de victimă, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost percepute, consecințele vătămării, perpetuarea în timp a acestor consecințe și măsura în care a fost afectată persoana vătămată,

-daunele morale suferite de ea în urma refuzului de a achita datoria constau în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană - încrederea în oamenii din jurul său și dorința de a ajuta persoanele aflate în dificultate, valori care se referă la cinste, la demnitate, onoare, poziționarea sa ca persoană credulă, onestă și alte valori similare,

-consideră, că scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rînd,

a unei satisfacții morale pentru suferințe de același ordin, iar nu a unei satisfacții patrimoniale,

-drepturile sale nepatrimoniale au un conținut care nu poate fi exprimat material. Anume din acest motiv, despăgubirea bănească acordată pentru repararea unui prejudiciu moral ține de a ușura situația persoanei lezate, de a-i acorda o satisfacție,

-totodată, compensarea materială are drept scop oferirea victimei o anumită satisfacție sau ușurare, pentru suferințele îndurate,

-conform prevederilor art.1423 CC, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul vinovăției al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Din sensul normei citate, dar și reieșind din Comentariul codului, urmează că întinderea prejudiciului reprezintă vătămarea adusă dreptului subiectiv al persoanei care a suferit pierderea vieții și sănătății, lezarea unor interese materiale sau morale ori efecte negative patrimoniale, ca urmare a faptei ilicite săvîrșite de o altă persoană sau a faptei unor lucruri ori ființe pentru care poartă răspundere în condițiile legii,

-în atare împrejurări, deoarece repararea prejudiciului moral în acest caz este prevăzută de legislație, odată ce norma de drept reglementează expres dreptul la dauna morală al persoanei prejudiciate în urma comiterii infracțiunii, consideră că prima instanță ilegal și neîntemeiat a respins capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral,

-în opinia sa, repararea prejudiciului moral trebuie să fie realizată printr-o compensare echitabilă. Aceasta presupune că nu se poate ignora natura valorilor lezate, dar nici nu se poate constitui în temei al îmbogățirii. În această ordine de idei, consideră

că pârâtul urmează a fi obligat la plata despăgubirilor morale în mărime de 5000 lei - fapt care va deturna finalitatea acordării daunelor morale, care trebuie să se producă, în primul rând, pe plan afectiv și moral,

-solicitînd admiterea cererii, casarea parțială a sentinței instanței de fond în partea ce ține de respingerea capătului de cerere privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care cererea părții vătămate xxx față de xxx să fie admisă integral.

În ședința instanței de apel partea vătămată xxx a solicitat admiterea integrală a apelului din motivele invocate, a declarat că inculpatul pînă în prezent nu a restituit prejudiciul material cauzat, astfel cauzîndu-i pînă în prezent suferințe morale.

Procurorul Prisacari Lilia în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat de partea vătămată xxx și a solicitat să fie admis din motivele invocate, pînă în prezent inculpatul nu a întreprins careva măsuri pentru a recupera părții vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiune.

În ședința instanței de apel inculpatul xxx a declarat că nu este de acord cu apelul declarat de partea vătămată, consideră că nu i-a cauzat careva daună morală părții vătămate, nu a restituit prejudiciul material pînă în prezent, deoarece nu a avut posibilitate.

Avocatul inculpatului xxx, Lichii lana în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului declarat, partea vătămată are dreptul de a se adresa cu acțiune civilă în ordine civilă, consideră că paguba morală solicitată de partea vătămată nu are legătura causală cu infracțiunea dată.

Audiind participanții la proces, verificînd argumentele invocate în apel prin prizma probelor administrate, verificînd legalitatea și temeinicia sentinței atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat de partea vătămată xxx urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței în latura civilă ce ține de respingerea cererii lui xxx privind încasarea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, privind admiterea cererii privind încasarea prejudiciului moral, reeșind din următoarele considerente.

La adoptarea soluției instanța de apel se bazează pe prevederile art.415 al.1 p.2 CPP RM, potrivit căruia se indică, că instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Colegiul penal ține cont și de prevederile art.415 al.2 CPP RM, care indică că sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei.

Colegiul penal constată că judecînd cauza penală în privința inculpatului xxx instanța de fond nu a respectat normele procesuale referitor la judecarea acțiunii civile depusă de partea civilă xxx și incorect a hotărît privind respingerea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral, cu motivarea expusă că partea vătămată xxx nu a enunțat care drepturi personale-nepatrimoniale și în ce circumstanțe acestea au fost încălcate de către inculpatul xxx, în acest sens, invocînd doar pretinsa „retrăire psihică” care ar fi apărut în urma nerestituirii sumei date, fapte care nu denotă legătura de cauzalitate între fapta inculpatului-pîrît și apariția daunelor morale.

Instanța de fond a motivat, că prelinsele probe prezentate de către partea vătămată în argumentarea pretențiilor privind repararea prejudiciului moral au un caracter superficial și eronat și nu au capacitatea de a constata legătura causală între fapta inculpatului-pîrît și daunele morale suportate de către xxx.

Instanța de fond a indicat, că actele prezentate cu titlu de probă în confirmarea pretențiilor privind daunele morale; trimitere-extras din 30.10.15; raportul ECOCG din 11.01.2016; înscrisul privind prescrierea tratamentului din 22.10.2015, nu au capacitatea de a confirma legătura causală între fapta ilicită săvîrșită de către inculpat și prelinsele daunele morale suferite de către partea vătămată în urma acestei fapte, or, toate aceste înscrisuri nu au calitate probatorie în speță, dat fiind faptul că nici un înscris nu se referă la perioada cînd a avut loc fapta, dar se referă la împrejurări care nu au tangență cu fapta dată și la perioade irelevante momentului săvîrșirii faptei date.

Astfel, instanța de fond a considerat necesar de a respinge acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei solicitat de către xxx, soluție care se consideră de instanța de apel eronată și se casează, cu adoptarea unei hotărîri noi.

Soluția instanței de apel rezultă din următoarele.

Potrivit al.1 art.219 CPP RM în redacția legii la momentul examinării cauzei de instanța de fond se reglementa, că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvîrșirea acesteia.

Totodată potrivit art.219 al.2 CPP RM se indica că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

La adoptarea soluției Colegiul penal se conduce și de prevederile art.219 al.4 CPP RM, potrivit căruia se stabilește că la

evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Conform al.1 art.387 CPP RM se indică, că o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art.1398 alin.(1) Cod Civil RM se reglementează, că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, dispoziția art.1422 alin (2) Cod Civil prevede expres că prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Colegiul penal se conduce și de explicațiile oferite în art.25 al Hotărîrii Plenumului CSJ a RM din 09.10.2006 nr.9 "Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral", potrivit căruia se explică, că instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atît aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cît și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi:

- importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.);
- nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.);
- felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, sînt în drept să ia în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

Potrivit materialelor cauzei penale xxx a fost recunoscută pe caz în calitate de parte vătămată și parte civilă, fiind invocat prejudiciu material în urma sustragerii în sumă de 600 euro/11202 lei/f.d.7, 10/.

Prin cererea de chemare în judecată xxx a solicitat încasarea de la xxx în folosul său a prejudiciului material în sumă de 600 euro și încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei/f.d.57-59/.

Instanța de fond a constatat vina inculpatului xxx pe faptul dobîndirii ilicite de la partea vătămată xxx, stabilind că de la xxx a fost dobîndită suma de 600 euro, a admis în latura dată acțiunea civilă, cu încasarea sumei de 600 euro de la inculpat în folosul părții vătămate, sumă care nu este restituită, totodată a respins cerința privind recuperarea prejudiciului moral.

În sensul dat Colegiul penal constată că în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului xxx părții vătămate xxx i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin stare de stres și suferințe psihice în urma înșelăciunii și abuzului de încredere, fiind lipsită în urma infracțiunii de banii în suma de 600 euro, care nu au fost restituiți nici în prezent.

Partea vătămată ca urmare a acțiunilor inculpatului a fost nevoită să se adreseze privind apărarea drepturilor sale și atragerea la răspundere a lui xxx organului de urmărire penală, în procuratură, în instanța de judecată, nefiindu-i recuperat nici în prezent prejudiciul material cauzat în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului, astfel, Colegiul penal consideră că părții vătămate i-a fost adusă daună morală, deoarece însuși faptul de a fi prejudiciat implică o suferință psihică, ce presupune necesitatea unei compensații.

Colegiul penal stabilește și faptul că după comiterea faptei inculpatul nu a adus careva compensare părții vătămate și nu i-a restituit suma de 600 euro, motiv care la fel aduce suferințe morale în legătură cu atitudinea indiferentă a inculpatului.

În atare situație Colegiul penal consideră că inculpatul urmează să compenseze prejudiciul moral cauzat părții vătămate, iar suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral va fi în raport cu suferințele suportate de partea vătămată și va aduce satisfacție pentru prejudiciul moral cauzat, prejudiciul moral fiind evident și care necesită recuperare, evaluată la părerea Colegiului penal la suma de 5000 lei.

Luînd în considerație cele expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia că temeiul și volumul acțiunii civile în partea recuperării prejudiciului moral depusă de xx se dovedește deplin prin probele administrate și suma respectivă urma a fi încasată de la inculpat, din care motive apelul declarat se admite, cu casarea parțială a sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei hotărîri noi, în aspectul nominalizat.

Conducîndu-se de art.415 al.1 p.2 CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Admite apelul declarat de către partea vătămată xxx împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 28.03.2016 în cauza

penală privind învinuirea lui xxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.c CP RM, sentință care se casează parțial în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

Admite acțiunea civilă înaintată de partea vătămată xxx și încasează de la inculpatul xxx prejudiciul moral în mărime de 5000/cinci mii/ lei.

În rest se mențin dispozițiile instanței de fond.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțare.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de XXXXXXXXX.

Președintele ședinței, judecător

Judecător

Judecător

Rotaru Ala

Burdeniuc Ruslana

Pușca Dumitru